

Gestaltpsühhoterapeutide eetikakoodeks

1. TUTVUSTUS

Käesolevate eetiliste suuniste eesmärk on tagada EGPÜ liikmetele orientatsioon nende kutsetegevuse eetilistes aspektides.

Eetikakoodeksi eesmärk on:

- kirjeldada gestaltpsühhoterapeutide kutsealase käitumise eetilisi standardeid;
- teavitada ja kaitsta gestaltpsühhoterapeutide poolt pakutavate teenuste kasutajaid;
- sätestada kaebuste läbivaatamise alused (lisa: Kaebuste menetlemise kord).

EGPÜ liikmetel on kohustus järgida sätestatud põhimõtteid, eetilisi suuniseid ning kasutada neid oma praktikas vastutustundlikult.

2. EETILISED ALUSED

Gestaltpsühhoterapeutid juhivad eetilisest põhimõttest, et kõik inimesed on võrdselt väärtuslikud ja neid tuleb kohelda lugupidamisega, sõltumata nende päritolust, keelest, sotsiaalsest või majanduslikust staatuses, rassilisest, rahvuslikust, usulisest, soolisest või seksuaalsest orientatsioonist.

Gestaltpsühhoterapeutid püüdleval läbipaistvuse poole ning on ausad.

3. KOMPETENTSUS

3.1. Gestaltpsühhoterapeutid hoolitsevad isikliku ja professionaalse arengu eest osaledes regulaarselt supervisioonis, võttes osa täiendkoolitusest ning individuaalteraapiast. Kompetentsus hõlmab ka enda professionaalsete piiride märkamist ning sellele vastavat tegutsemist.

3.2. Terapeutid tunnevad oma kutsetööd reguleerivaid seadusi, on kursis tööd reguleerivate eeskirjadega ning järgivad asjasse puutuvaid ettekirjutusi.

4. VASTUTUS

4.1. Gestaltpsühhoterapeudid on teadlikud terapeutilise töösuhte mõjust, ning tegutsevad viisil, mis on kooskõlas selle teadlikkusega.

Oma tegevuses lähtuvad terapeudid teadmisesest, et nende endi isiklik taust mõjutab nende tööd ning nad võtavad arvesse keskkonda, kust nende kliendid tulevad ja kus nad elavad.

4.2. Terapeudid ei tee vale- või eksitavaid avaldusi, nt oma koolituse või pakutava teenuste võimaliku tõhususe kohta.

4.3. Gestaltpsühhoterapeudid ei kasuta oma kliente ära enda kasuks või enda vajaduste rahuldamiseks ei rahaliselt, seksuaalselt ega emotsionaalselt.

4.4. Terapeudid on valmis võrgustikuüleseks koostööks, ning valmis panustama tegevusse, mis on vajalik psühhoteraapia ja diagnostika edasiseks arendamiseks.

4.5. Gestaltpsühhoterapeudid hoolitsevad gestaltpsühhoteraapia maine eest nii oma erialatöös kui ka suhtlemisel avalikkusega.

5. TERAPEUTILINE TÖÖSUHE

(kliendi ja terapeudi vaheline suhe)

5.1. Teraapia põhitingimused (rahalisel kokkulepped, konfidentsiaalsus, seansside kooskõlastamine, tühistamine ning lõpetamine) arutatakse läbi ja lepitakse kokku teraapia alguses. Põhitingimuste muudatused lepitakse kokku jooksvalt.

5.2. Terapeut kaalub kriitiliselt, kas on vastutustundlik võtta teraapiasse klienti juhul, kui tal on pooleli protsess teise terapeudi juures.

5.3. Terapeutilisest või nõustamissuhtest ei jäeta välja ühtegi olulist käitumise või inimese kogemusega seotud teemat, küll aga välistatakse käitumine, mis rikub kokkulepitud suhtevormi piire.

Teraapia osaks olev füüsiline kontakt lähtub üksnes kliendi heaolust ning nõuab erilist hoolt ja nõusoleku küsimist.

5.4. Terapeutilise töösuhte kestus ja lõpetamine

Teraapia kestus, suunamised ning teraapia lõpetamine arutatakse ja otsustatakse võimaluse korral ühiselt kliendiga. Kuna lõpetamisfaas on oluline osa teraapiaprotsessist, ei tohiks tööd lõpetada järsult.

EGPÜ liikmed lõpetavad töösuhte, kui:

- teraapiaprotsess on nii terapeudi kui ka kliendi arvates lõppenud;
- terapeut on jõudnud oma kutseoskuste ja/või stressiga toimetuleku suutlikkuse piirini;
- on selgunud, et klient ei vaja enam teraapiat, tal ei ole enam soovi jätkata ja/või teraapiaga jätkamine kahjustaks klienti.

5.5. Sõltumata sellest, milline lähedus võib tekkida, on ja jääb kliendi ja terapeudi suhe professionaalseks.

Terapeudid on tundlikud selle osas, et topelt-suhted kliendi ja terapeudi vahel (nt sugulussuhted, sõprussuhted, alluvussuhted, ülemussuhted, endised suhtepartnerid), võivad kahjustada nende võimet säilitada professionaalset hoiakut.

Gestaltpsühhoterapeudid ei sõlmi seksuaalsuhteid oma klientidega.

5.6. Kui terapeut leiab, et kliendi abistamiseks on vajalik teiste spetsialistide kaasamine, võtab ta kliendi nõusolekul ühendust võimalike abistajatega.

6. KONFIDENTSIAALSUS

Terapeut peab klientide isikuandmeid ja kogu teraapia sisu käsitlema konfidentsiaalselt. See nõue laieneb ka supervisioonile ning muudele koostöö vormidele (v.a. juhul, kui klient on andnud nõusoleku info avaldamiseks).

6.1. Juhtumikirjeldusi sisaldavate kirjalike publikatsioonide ning loengute puhul, annavad asjaomased kliendid oma kirjaliku nõusoleku või muudetakse näiteid selliselt, et kliente pole võimalik info järgi tuvastada.

6.2. Seansidel elektrooniliste salvestuste tegemiseks küsitakse kliendi nõusolekut. Ilma nõusolekuta ei tohi ka klient seansi salvestada.

6.3. Konfidentsiaalsuskohustus jääb siduvaks ka pärast seda, kui ametialane suhe on lõppenud.

6.4. Konfidentsiaalsuskohustuse piirang ei kehti juhul, kui klient on ohtlik endale ja/või teistele. Sellises olukorras püüab terapeut saada kliendilt nõusoleku konfidentsiaalsuskokkulepete muutmiseks, kuni oht püsib.

Kriitilise olukorra puhul võib terapeut taganeda konfidentsiaalsuskokkuleppest ka ilma kliendi nõusolekuta.

6.5. Kui tekib kahtlus lapse väärkohtlemises või tõsisel hooletusel jätmises, juhindub terapeut Lastekaitse seadusest, tagades lapsele vajaliku abi vanemate nõusolekuta.

7. ANDMEKAITSE

Terapeudid käitlevad teraapiaprotsessiga seotud materjale andmekogumissüsteemides vastavalt andmekaitseeaduse nõuetele.

Isikuandmed tuleb kodeerida, anonüümiseerida ning kustutada nende säilitamise eesmärgi äralangemise korral.

8. REKLAAM

8.1. Reklaam piirdub üksnes kirjeldavate väidetega pakutava teenuse või seda pakkuva isiku kohta.

8.2. Reklaam ei sisalda tunnistajate ütlust, võrdlevaid väiteid ega väljendeid, mis jätavad mulje, et pakutav teenus on tõhusam, kui teiste koolide või teraapiaorganisatsioonide oma.

9. EETILISTE PROBLEEMIDE LAHENDAMINE

Kui terapeudi tähelepanu juhitakse võimalikule eetikakoodeksi rikkumisele ja konfliktile tema käitumises, vastab ta süüdistusele ja on avatud dialoogile ja/või annab selgitusi. Vajadusel kaasab kolmanda osapoole toeks.

9.1. Juhul, kui eetilist probleemi pole võimalik dialoogiga lahendada, pakub EGPÜ eetikakomisjon ühingu liikmetele toetust ja ühinguliikmete teenuste kasutajatele kaebuste lahendamise võimalust.

9.2. Kaebuse korral on ühingu liikmed kohustatud tegema koostööd eetikakomisjoniga.

9.3. Eetikakomisjoni ja apellatsioonikogu liikmed on kohustatud järgima konfidentsiaalsust vastavalt eetikaküsimuste lahendamise korrale ja protseduurireeglitele.

Kuupäev: 21.04.2023